

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. augusztus 16.
(OR. en)

11802/22

ENER 394
ECOFIN 802

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. augusztus 5.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 385 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK az európai energiaügyi gazdaságélénkítő program és az Európai Energiahatékonysági Alap végrehajtásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 385 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 385 final

Brüsszel, 2022.8.5.
COM(2022) 385 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**az európai energiaügyi gazdaságélénkítő program
és az Európai Energiahatékonysági Alap végrehajtásáról**

{SWD(2022) 204 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Az európai energiaügyi gazdaságélénkítő program és az Európai Energiahatékonysági Alap végrehajtásáról

Az energiaunió gerincét az ellenállóképes infrastruktúra képezi. Tavaly, 2021-ben jelentősen megerősödött a regionális együttműködés.

E téren az EEGP döntő szerepet játszott a villamosenergia- és a gázpiacok integrációját, valamint az ellátás biztonságát előmozdító, közös érdekeltségű, nagy infrastruktúrák pénzügyi támogatásában.

I. A PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁBAN ELÉRT ELŐREHALADÁS

Az energetikai infrastruktúra és az innováció, mint az európai energiaügyi gazdaságélénkítő programnak (EEGP) lendületet adó tényezők, ma is éppolyan fontos szerepet töltenek be, mint 2009-ben, az EEGP létrejöttékor.

Ez a jelentés az EEGP minden egyes részére vonatkozóan ismerteti a projektek és az Európai Energiahatékonysági Alap (EEEF) végrehajtásában elért előrehaladást. A jelentés a 2021-ben elfogadott jelentés mintáját követi¹; valamint a projektek 2021. január 1. és 2021. december 31. közötti végrehajtását és az ebben az időszakban teljesített kifizetéseket vizsgálja.

II. ÁTFOGÓ PROJEKTVÉGREHAJTÁS (EEGP)

2021. december végéig 59 projektből 57 zárult le (befejezett vagy megszűnt), és összesen 2 615 657 214 EUR-t fizettek ki a kedvezményezetteknek (a visszafizetési felszólítások 203 322 313 EUR összegű levonása után) (lásd a mellékletet).

A gáz- és villamosenergia-infrastruktúrák helyzete a következő: a legtöbb projekt befejeződött, két projekt pedig folyamatban van.

A projektgazdák jelentős előrehaladást értek el a tengeri szélenergiának a villamosenergia-hálózatba való bekapcsolása terén, az utolsó szén-dioxid-leválasztási és -tárolási projekt tekintetében pedig a projektgazdák a projekt pénzügyi támogatásának leállításáról döntöttek.

A Bizottság úgy határozott, hogy mindaddig fenntartja a beruházóknak nyújtott pénzügyi támogatást, amíg egy végleges beruházási döntés meghozatala egyértelműen lehetséges, valamint amíg a projekt továbbra is jelentős értéket képvisel a társadalom számára.

1. GÁZ- ÉS VILLAMOSENERGIA-INFRASTRUKTÚRA

Az EEGP infrastrukturális alprogramja 44 projektet támogat három fő tevékenységi területen (gázrendszer-összekötők, kétirányú gázáramlás és villamos energia).

¹2020. évi jelentés, elfogadva 2021. november 26-án, COM(2021) 670 final

A 2 267 574 462 EUR teljes lekötött összegből 1 692 273 968 EUR-t fizettek ki a kedvezményezettek felé 2021. december 31-ig. A kifizetések feltétele a kedvezményezettek szilárd kötelezettségvállalása a projektnek a végleges beruházási döntés szerinti végrehajtására.

1.1. AZ EDDIGI ELŐREHALADÁS

Ez idáig a 44 infrastrukturális projektből 42 zárult le, négyet megszüntettek, két projekt pedig folyamatban van.

A villamosenergia-ágazatban mind a 12 projekt lezárult.

A gázrendszer-összekötők területén 18 projektből 13-at hajtottak végre; az új ütemezés szerint kettő folyamatban van, hármat pedig megszüntettek.

13 kétirányú áramlást biztosító és rendszerösszekötési projekt valósult meg Közép- és Kelet-Európában, egyet pedig a Bizottság 2014 szeptemberében megszüntetett Romániában.

A legutóbbi EEGP végrehajtási jelentés óta különösen a következő eredményeket lehet kiemelni:

- A Görögország–Bulgária rendszerösszekötő kulcsfontosságú útvonal az Adria-gázvezetékéből származó gáz és a görög LNG északra történő szállításában, valamint fontos projekt a délkelet-európai régió földgázellátásának diverzifikációja szempontjából. Ez egy közös érdekű projekt (PCI 6.8.1), valamint a közép- és délkelet-európai energetikai összeköttetések (a továbbiakban: CESEC) kiemelt projektje. A Bizottság a kezdetektől fogva politikai és pénzügyi támogatást nyújt a projekthez. A projekt 45 millió EUR-t kapott az európai energiaügyi gazdaságélénkítő programból és 39 millió EUR-t az Európai Regionális Fejlesztési Alapból. A projekt kivitelezése 2022 júliusában fejeződött be és várhatóan 2022 októberében kezdi meg működését.
- A Ciprusi Köztársaságban az Energiaügyi, Kereskedelmi és Ipari Minisztérium egy földgázfogadó terminál létrehozásán dolgozik, amely hozzá fog járulni a ciprusi energiaszerkezet diverzifikálásához és a sziget energetikai elszigeteltségének megszüntetéséhez, valamint megkönnyíti a versenyt a független energiatermelők által végzett gázalapú villamosenergia-termelés terén. A projektgazda tájékoztatása szerint az LNG-létesítmény üzembe helyezését a jövő évre tervezik.

Ami a ciprusi gázvezetéseket illeti, a projektgazda 2021. évi műszaki végrehajtási összefoglalója szerint a projekt 2026-ra fog elkészülni. Az LNG rendeltetési helyre történő eljuttatásához szükséges gázvezetéseket illetően a hatóságok újragondolják a földgáztermelő erőművek építésének helyével kapcsolatos álláspontjukat, következésképpen megváltozott a csővezetékek útvonala és ütemterve.

2. A TENGERI SZÉLENERGIA HASZNOSÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ PROJEKTEK

2.1. AZ EDDIGI ELŐREHALADÁS

A tengeri szélenergia alprogram 9 projektből állt, amelyek két fő tevékenységtípus között elosztva 565 millió EUR támogatást kaptak:

- innovatív szélturbinák és tengeri alapszerkezetek nagy volumenű tesztelése, gyártása és üzembe helyezése (6 projekt), valamint
- nagy mennyiségű tengeri szélenergia hálózatba való betáplálását lehetővé tevő, moduláris megoldások kialakítása (3 projekt).

A 9 projekt közül 7 lezárult, kettőt pedig idő előtt megszüntettek. A projektekre (a visszafizetési felszólításoknak megfelelő összegek levonása után) 427 190 976 EUR-t fizettek ki.

2.2. AZ EDDIGI ELŐREHALADÁS ÁGAZATONKÉNT

2.2.1. Az innovatív turbinák és tengeri alapszerkezetek terén elért előrehaladás

Az aberdeeni tengeri szélerőmű-park keretében a világ legnagyobb kapacitásával rendelkező tizenegy szélturbina (kezdetben turbinánként 8,8 MW volt a névleges teljesítmény, jelenleg már 12 MW a turbinák névleges teljesítménye) 2018. július 1-jén megkezdte működését a Vattenfall vállalat „Aberdeen Bay” elnevezésű tengeri szélerőmű-parkjában. 2018 szeptemberében megrendezésre került az európai szélenergia-hasznosító központ (aberdeeni tengeri szélerőmű-park) hivatalos megnyitója. A projektre vonatkozó legutóbbi jelentést 2020 júliusában nyújtották be és hagyták jóvá.

2.2.2. A szélenergia és az energiahálózat integrációjára irányuló projektek terén elért előrehaladás

A két fennmaradó projekt, a Kriegers Flak és a COBRACable végrehajtása általánosságban véve a tervek szerint zajlik.

2019 szeptemberében megrendelésre került a Dánia és Hollandia közötti COBRACable rendszerösszekötő. A COBRACable projekt 2019 decemberében ért véget. A 2020 márciusában benyújtott zárójelentést jóváhagyták, és a projektet lezárták.

A Kriegers Flak – the Combined Grid Solution – 2020 decemberében kezdte meg működését, amely egyben a projekt befejezésének időpontja is volt. A 2021 márciusában benyújtott zárójelentést jóváhagyták, és a projektről szóló végleges jelentést lezárták.

3. SZÉN-DIOXID-LEVÁLASZTÁS ÉS -TÁROLÁS

A kapcsolódó EEGP-alprogram 6 projektet foglal magában, és 1 milliárd EUR támogatást nyújt olyan demonstrációs projektekre, amelyek a szén-dioxid-leválasztást, -szállítást és -tárolást felölelő folyamat egészének megvalósítását szolgálják.

A szén-dioxid-leválasztást, -szállítást és -tárolást szolgáló működőképes kísérleti erőművek létesítésére irányuló projektek közül egy lezárult (a spanyolországi Compostilla projekt). Négy projektet idő előtt megszüntettek, mivel a projektgazdák elálltak a befektetéstől, egy projekt pedig teljesítés nélkül befejeződött. 387 099 179 EUR-t fizettek ki ezekre a projektekre (a visszafizetési felszólításoknak megfelelő 145 294 400 EUR levonása után).

III. EURÓPAI ENERGIAHATÉKONYSÁGI ALAP (EEEF)

2010 decemberében az európai energiaügyi gazdaságélénkítő programból (EEGP) 146,3 millió EUR-t csoportosítottak át egy fenntarthatóenergia-projektet segítő pénzügyi eszközbe². 125 millió EUR-t eredetileg az Európai Energiahatékonysági Alap (EEEF) uniós hozzájárulásaként különítették el. A 2011 júliusában létrehozott Európai Energiahatékonysági Alap (EEEF) rendelkezésére álló teljes összeg elérte a 265 millió EUR-t³. Ezt 20 millió EUR-s költségvetéssel egészítette ki a technikai segítségnyújtási támogatási eszköz, további 1,3 millió EUR-t pedig figyelemfelkeltő tevékenységekre fordítottak.

A technikai segítségnyújtási eszköz lehetővé tette az ambiciózus uniós éghajlat-politikai célkitűzések elérését elősegítő beruházások⁴ támogatását több tagállamban, többek között Spanyolországban, Portugáliában, Franciaországban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Írországban, Hollandiában és Belgiumban. A technikai segítségnyújtási eszköz elosztása határidejének lejártát követően a Bizottság 2020-ban az eredeti elosztásból 4 498 415 EUR összeget fizetett vissza az uniós költségvetésbe (lásd a mellékletet). Az EEEF az energiahatékonyság, a megújuló energia és a tiszta városi közlekedési projektek terén célzott finanszírozást biztosít (adósság- és tőkeinstrumentumok révén egyaránt). Kedvezményezettjei helyi vagy regionális hatóságok, illetve a nevükben eljáró magánszektorbeli jogalanyok.

1. AZ EDDIGI ELŐREHALADÁS

2021-ben új ügylettel bővült az alap portfóliója:

Az EEEF a VIPA-val – a Litván Közberuházási Fejlesztési Ügynökséggel – együttműködve létrehozott egy „fenntartható erőforrás-fejlesztési” platformot⁵. Olyan beruházásokat finanszíroz, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez. A platform létrehozásához az EEEF a VIPA-val együtt 12 millió EUR-t biztosított. Ez a mind a köz-, mind a magánszektorba irányuló beruházásokat megcélzó finanszírozás várhatóan több mint 37 millió EUR értékben generál majd energiahatékonysági és megújulóenergia-hiteleket.

A létrehozása és a 2021. szeptember 30. közötti időszakban az EEEF 17 projekttel 176 millió EUR értékben írt alá szerződést, ami a becslések szerint 324 millió EUR összegű végső beruházást generált.

Az EEEF szén-dioxid-egyenértékek megtakarítására és elsődleges energiamegtakarításra vonatkozó projektértékelő és jelentéstételi kerete⁶ alapján 2021 szeptemberére a beruházásai

2 Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2010/EU rendelete (2010. december 15.) az energiaágazatbeli projektek közösségi pénzügyi támogatásán alapuló gazdaságélénkítő program létrehozásáról szóló 663/2009/EK rendelet módosításáról.

3 Az Európai Bizottság beruházásait kiegészítette: az Európai Beruházási Bank által nyújtott 75 millió EUR, a Cassa Depositi e Prestiti SpA (CDP) által biztosított 60 millió EUR, a Deutsche Bank (DB) mint vagyonkezelő által biztosított 5 millió EUR és 2020-ban a Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) által biztosított 10 millió EUR.

⁴ Ezekről a befektetésekről részletesebb információk a következő oldalon érhetők el:

<https://www.eeef.lu/european-commission-ta-facility.html>

⁵ További részletek a <https://www.eeef.lu/news-detail/vipa-and-eeef-join-forces-to-invest-in-sustainable-projects-in-lithuania.html> címen érhetők el.

⁶ Az EEEF 2021. 3. negyedéves jelentése, 5. oldal, elérhető: [https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf](https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly%20Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf)

közel 584 235 tonna szén-dioxid-megtakarítást és 769 801 MWh primerenergia-megtakarítást⁷ érték el.

2. EEEF technikai segítségnyújtási eszköz

2016 novemberében az Európai Energiahatékonysági Alap egy új technikai segítségnyújtási eszközt hívott életre. Az Európai Bizottságnak az EEEF által irányított technikai segítségnyújtási eszközére építve az alap egy új eszközt állított fel olyan ambiciózus, közszférabeli intézmények támogatására, amelyek a fenntartható energia területén hitelképes beruházási projekteket indítanak. Ezeknek a projekteknél kapcsolódniuk kell az energiahatékonysági ágazathoz, ezen belül a kisebb volumenű, helyi megújuló energiára és/vagy a tömegközlekedésre vonatkozó kezdeményezésekhez. Az EEEF a kedvezményezetteket – régiók, önkormányzatok, egyetemek, állami kórházak és egyéb közigazgatási intézmények az Unió tagállamaiban – a tervezett beruházásokhoz kapcsolódó tanácsadói szolgáltatásokkal támogatja, például megvalósíthatósági tanulmányokat és energetikai auditokat végez, jogi szolgáltatásokat nyújt, vagy elemzi a projekt gazdasági életképességét. Az EEEF technikai segítségnyújtási eszköze az Európai Unió „Horizont 2020” keretprogramja keretében az ELENA (Európai helyi energiahatékonysági támogatás) eszközből részesült pénzügyi támogatásban. 2021 decemberéig Olaszországban, Spanyolországban és Litvániában már 8 kedvezményezettet támogatott.

3. Főbb következtetések és kilátások

Az EEEF a nyereséges beruházások terén meggyőző eredményeket ért el, és 10 éves működése során már 17 rendkívül egyedi projektet⁸ támogatott (melyek közül kettőt már visszafizettek az alapba visszaforgatott bevételekből) különböző technológiákra összpontosítva, 8 különböző tagállamban és az Egyesült Királyságban.

IV. ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉSEK

Az EEGP jó eredményeket ért el. A 12 villamosenergia-projekt mindegyike és a földgázprojektek többsége lezárult; két gázprojekt folyamatban van, és várhatóan 2022-ben és 2026-ban fejeződik be. Az Európai Bizottság által a projektek megvalósítása és nyomon követése terén gyakorolt szigorú felügyelet segítette fokozni az eszköz hatékonyságát.

A tengeri szélenergia hasznosítására irányuló projektek a vártnál összetettebben alakultak, ám a projektgazdáknak és a kivitelezőknek sikerült megoldást találniuk a véglegesítésükre, ami néha a szerződés időtartamának meghosszabbításával járt. A program 12 éves időtartama alatt az EEGP elősegítette a technológiai ismeretek megszerzését és hozzájárult a tengeri szélenergia-összeköttetési technológiák fejlesztéséhez.

⁷ A kumulatív primerenergia-megtakarítást csak az energiahatékonyság és a tiszta városi közlekedés terén meglévő technológiákra vonatkozóan tették közzé; ebben számítások szerepelnek a pénzügyi megállapodástól a hitelek végső lejáratáig tekintett időtartamra vonatkozóan, melyek a még megvalósítás alatt álló és egy évnél kevesebb ideje működő projektek esetében becsléseken alapulnak, az egy évnél több ideje működő projektek esetében pedig a tényleges adatokon. A megtakarítás a projekt teljes befektetési volumenére (azaz az EEEF- és nem-EEEF-befektetések egészére) vonatkozik.

⁸ Az EEEF 2021. 3. negyedéves jelentése, 10-15. oldal, elérhető: [https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf](https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly%20Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf)

Ugyan az EEGP-ből származó pénzügyi támogatás nem volt elégséges ahhoz, hogy a vállalkozásokat a szén-dioxid-leválasztásra és -tárolásra irányuló, ipari méretű demonstrációs projektekre ösztönözze, a Bizottság a szén-dioxid leválasztását és tárolását továbbra is a dekarbonizáció fontos eszközének (a szén-dioxid hosszú távú tárolására szolgáló egyetlen megbízható technológiának) tartja általánosságban az EU vonatkozásában, és konkrétan az energia- és karbonintenzív iparágak vonatkozásában.

Az EEEF számos energiahatékonysági projektberuházást valósított meg, és tovább fogja bővíteni portfólióját, finanszírozási megoldásokat kínálva, és nyereséget termelve a részvényesei számára. Az EEEF a költséghatékony és kiforrott, fenntartható energetikai projektekbe történő befektetéssel, adott esetben magántőke bevonásával, egyúttal az ilyen befektetések mögött álló üzleti szempontok bemutatásával, valamint hiteles eredmények összegyűjtésével mintaként szolgál az innovatív pénzügyi eszközök terén.